

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/294/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3511205670
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alica Beňová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3511205670.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alice Beňovej a sudkýň JUDr. Oľgy Lichnerovej a JUDr. Ivety Anderlovej v spore žalobcu: O. C., nar. XX.X.XXXX, bytom H. U. XXX, O., zastúpeného JUDr. A. C., advokátom so sídlom G., G. XX, proti žalovanému: J. A. a.s., N., G. XX, L.: XX XXX XXX, zastúpeného Z.&A. s.r.o. so sídlom N., S. 8, o náhradu škody, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 28. novembra 2017, č.k. 7C/137/2011-582, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej výrokovej časti I., III. a IV. **p o t v r d z u j e.**

Žiadna zo strán **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 66.035,76 Eur, úrok z omeškania zo sumy 33.964,60 Eur vo výške 9,25 % ročne od 30.12.2011 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo výroku II. konanie sa v časti o zaplatenie sumy 1.726,80 Eur s 5,25 % úrokom z omeškania ročne od 24.04.2014 do zaplatenia zastavil. Výrokom III. vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol vo výroku IV. tak, že žalobcovi priznáva náhradu trov konania vo výške 21,46 %, výška ktorých bude určená osobitným uznesením tamojšieho súdu. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalovaný (správne žalobca) si v predmetnej veci uplatnil nárok na náhradu škody na zdraví a to bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia s poukazom na dopravnú nehodu zo dňa 21.08.2010. Okolnosti predmetnej dopravnej nehody sú popísané v skutkovej vete rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 1T/44/2011-170 zo dňa 12.07.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť 12.07.2017. Týmto rozsudkom bol uznaný za vinného svedok O. N. za prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 odsek. 1, odsek 2 písmeno a), Trestného zákona s poukazom na § 123 ods. 3, písmeno c), Trestného zákona a § 138 písmeno h), Trestného zákona. Žalobca s poukazom na § 15 Zák. č. 381/2001 Z.z. uplatnil nárok na náhradu škody priamo voči žalovanému ako poisťovní. V predmetnej veci taktiež nebolo sporné naplnenie podmienok vzniku zodpovednosti svedka O. N. za škodu spôsobenú žalobcovi (§ 420 Obč. zák.). Žalobca sa náhrady škody na zdraví domáhal voči žalobcovi ako poisťovateľovi (§ 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z.). Žalovaný v konaní pasívnu legitímáciu nenamietal (poistná zmluva - poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, kde poisťovňou bol žalovaný). Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že rozhodujúcou príčinou škody bolo nezodpovedné počínanie svedka O. N. ako vodiča predmetného motorového vozidla a jeho hrubé porušenie právnych predpisov, bez uvedeného by k škode nedošlo. Tento porušil dôležité povinnosti stanovené mu zákonom, naplnil skutkovú podstatu dvoch trestných činov a za uvedené bol právoplatne odsúdený. Naproti tomu však zo strany žalobcu došlo k zásadnému podceneniu nebezpečnosti situácie a konanie žalobcu sa významnou mierou podieľalo na tom, že došlo k jeho poraneniu. Bolo preukázané, že k predmetnej škode na zdraví došlo i

zavinením poškodeného, žalobca ako poškodený by mal škodu znášať pomerne. Samotné obmedzenie zodpovednosti žalovaného (ako poisťovne) v dôsledku spoluzavinenia žalobcu ako poškodeného žalobca nerozporoval. Skutočnosť, že škoda na zdraví bola spôsobená aj zavinením samotného žalobcu ako poškodeného tak nebola sporná, v konaní bola sporná miera tejto zodpovednosti. Žalobca trval na určení miery spoluzavinenia v rozsahu 20 %, pričom žalovaný zotrval na vyjadreniach, namietajúcich v konaní mieru spoluzavinenia žalobcu vo výške 50 %. Súd prvej inštancie konštatoval, že konečná úvaha o tom, nakoľko sa na spôsobenej škode podieľali jednotliví účastníci konania a teda v akom rozsahu za škodu zodpovedajú, závisí vždy od skutkových okolností konkrétneho prípadu a od porovnania všetkých okolností, ktoré mohli mať vplyv na výsledok. V danom prípade nie je možné zovšeobecnenie, teda vytvorenie pravidla aplikovateľného na iné prípady, pretože okolnosti vzniku škody sú vždy špecifické. Súd v danej veci mal za to, a to po vyhodnotení všetkých vykonaných dôkazov, najmä svedeckých výpovedí, a trestného spisu, že spoluzavinenie žalobcu je potrebné určiť výškou 40 %. V predmetnom konaní bol vypočítaný ako svedok O. N., vodič predmetného motorového vozidla, na ktorého výpoveď poukazoval najmä žalovaný, uvádzajúc, že tento potvrdil, že so žalobcom na predmetnej chate spoločne popíjali alkoholické nápoje a spolu si aj pripíjali. Naproti tomu žalobca prostredníctvom právneho zástupcu poukazoval najmä na výpoveď svedka O. B. s tým, že tento uviedol, že ľudia na chate sa bavili v dvoch skupinách, žalobca sa bavil v skupinke jednej a O. N. v druhej skupinke s tým, že svedok na O. N. nevidel známky opitosti, tento nerozprával nezrozumiteľne, ani sa netackal a takéto známky nejavil ani na mieste dopravnej nehody, kde on prišiel ako prvý. Súd ďalej konštatoval, že z výpovede svedka O. B. nevyplývala priamo žalobcom tvrdená skutočnosť, že svedok O. N. na mieste dopravnej nehody nejavil známky opitosti, svedok uviedol, že po príchode na miesto dopravnej nehody neriešil, či má svedok N. vypité, boli prioritnejšie veci. Výpoveď svedka B. tak nie je možné interpretovať v takom smere, ako uvádzal žalobca. Je potrebné poukázať i na to, že výpoveď svedka O. N. korešpondovala s jeho výpoveďou v trestnom konaní, ktorá bola v krátkom časovom úseku po predmetnej dopravnej nehode, výpoveď svedka B. bola robená s veľkým časovým odstupom 7 rokov. Súd mal za to, že priama vedomosť žalobcu o tom, že vodič motorového vozidla - svedok O. N. bol v čase pred jazdou pod vplyvom alkoholu, bola jednoznačne preukázaná. Je potrebné poukázať i na predmetné trestné konanie, zo záverov ktorého vyplynulo, že svedok O. N. mal v čase dopravnej nehody 0,74 mg/l alkoholu v krvi. Uvedené množstvo alkoholu v krvi predstavuje stredne ťažkú opitost' s prejavmi ako blábolavá reč, neistá, ťažkopádna chôdza. Nešlo o požitie alkoholických nápojov ľahkého stupňa, ktoré sa prejavuje úplne iným spôsobom, a ktoré možno pri troške neopatrnosti a nesústredenia sa i prehliadnuť, ale o opitost' stredného stupňa, ktorého známky sú už zjavné, a ktoré žalobca ako inteligentná osoba musel registrovať a to i za situácie, keď bol nahneváný (hádky s priateľkou, ktorú potvrdili obaja svedkovia). Žalovaný v tomto smere poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/91/2010 zo dňa 24.02.2011. Súd bol toho názoru, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalobca ako poškodený vedome podstúpil jazdu vozidlom, ktoré riadila osoba (svedok N.), o ktorej vedel, že požila alkoholické nápoje. Pokiaľ ide o preukázané množstvo požitého alkoholu zo strany vodiča svedka O., ako už bolo uvedené, išlo o strednú opitost', v takom prípade sú vodičské schopnosti značne ovplyvnené požitím alkoholu s prítomnosťou porúch koordinácie a spomalených telesných pohybov, ako aj zníženou pozornosťou. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd s poukazom na § 441 Občianskeho zákonníka určil podiel žalobcu ako poškodeného na vzniknutej škode v rozsahu 40 %. Súd bol toho názoru, že spoluzavinenie poškodeného vo výške 50% skôr zodpovedá odlišným skutkovým okolnostiam spočívajúcim napríklad v stave vodiča, ktorý šoféruje motorové vozidlo v stave ťažkej opitosti. Súd taktiež prihliadol k skutočnosti, že žalobca bol v čase predmetnej dopravnej nehody človek mladý, krátko po dosiahnutí plnoletosti, vysokoškolák, pričom správanie mladých ľudí v jeho veku sa často krát hodnotí ako spontánne, menej obozretné. Žalobca za účelom preukázania výšky bolestného ako náhrady škody na zdraví žalobcu, v konaní predložil lekársky posudok MUDr. O. C., kde bola výška bolestného stanovená na 1.492,50 bodov (položka č. 78 - stlačenie hrudníka s úrazovou asfyxiou - 100 bodov, položka č. 81a - fraktúra I. rebra v pravo - 25 bodov, položka 86b - pneumothorax vpravo zatvorený - 60 bodov, položka 105d - podvrtnutie hrudnej chrbtice posunutím stavca Th4 - 100 bodov, zvýšené o 50% spolu 150 bodov, položka č. 106f. - fraktúra oblúka stavca C7 - 60 bodov, položka 17a - fraktúra tela stavca Th5 kompres. dislok. - 100 bodov, zvýšené o 50 %, teda spolu 150 bodov, položka č. 223a Commotio celebry levis - 30 bodov, položka 231 - priečna lézia miechy - 420 bodov; zvýšenie položiek o jednu polovicu vzhľadom na dlhodobý a bolestivý spôsob liečby. Žalovaný nesúhlasil s takto vykonaným bodovaním, bránil sa predložením znaleckého posudku č. 108/10 zo dňa 16.11.2010, ako aj č. 056/11 zo dňa 10.11.2011 (MUDr. O. A.), ktorým bolo bolestné ohodnotené na 870 bodov (položka č. 223a - otras mozgu - 30 bodov, položka č. 81a - zlomenina rebra - 25 bodov, položka č. 86b - poúrazový pneumothorax - 60 bodov, položka č. 106f - zlomenina oblúka stavca - 60 bodov, položka

č. 107b - zlomenina stavca - 175 bodov, položka č. 231 - rozdrvenie miechy - 420 bodov, položka č. 108a - poranenie medzistavcovej platničky - 100 bodov). Vzhľadom na rozdiel v bodovom hodnotení lekárskeho posudku a znaleckého posudku, ktoré boli v konaní predložené sporovými stranami, súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie znalcom MUDr. V. Z., znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia, traumatológia. Z tohto dôvodu sa súd ani nezaoberal námietkami žalovaného v tom smere, že posudok vypracovaný lekárom MUDr. O. C. nie je vypracovaný posudzujúcim lekárom v zmysle § 2 ods. 3, písm. d) zákona č. 437/2004 Z.z. Znalec MUDr. V. Z. ohodnotil bolestné spolu 1.750 bodmi a to: položka č. 223a - otras mozgu ľahkého stupňa - 30 bodov, položka č. 81a - zlomenina I. rebra vpravo 25 - bodov, zvýšené na 50 bodov, položka č. 86b - poúrazový zavretý pneumothorax vpravo - 60 bodov, zvýšené na 120 bodov, položka č. 78 - pomliaždenie pľúc vpravo - 100 bodov, položka č. 106f - zlomenina oblúka 7.krčného stavca - 60 bodov, položka č. 107b - trieštivá zlomenia tela 5. hrudného stavca - 175 bodov, zvýšené na 350 bodov, položka č. 108a - podvrtnutie 4. hrudného stavca s poškodením miechy - 100 bodov, zvýšené na 200 bodov, položka č. 231 - rozdrvenie miechy v oblasti 5. hrudného stavca - 420 bodov, zvýšené na 840 bodov. Vzhľadom na rozdielne bodové hodnotenie bolestného, vyplývajúce z predloženého lekárskeho posudku MUDr. C., znaleckého posudku MUDr. A., znaleckého posudku MUDr. Z., vykonaného v rámci predmetného konania, súd vo veci nariadil kontrolné znalecké dokazovanie znaleckou organizáciou forensic.sk, Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o. Bolestné bolo znaleckou organizáciou určené 1.605 bodmi (položka 223a - otras mozgu ľahkého stupňa - 30 bodov; položka 5 - odierky väčšieho rozsahu s väčším pomliaždením tváre - 10 bodov; položka 51a - zlomenina prvého rebra vpravo - 25 bodov, položka 86b - poúrazový pneumothorax - 60 bodov, zvýšené o 50 % na 90 bodov (liečba si vyžiadala hrudnú drenáž); položka 106f - zlomenina oblúka stavca C7 liečená konzervatívne - 60 bodov; položka 107b - zlomenina piateho stavca roztrieštená liečená operačne - 175 bodov, zvýšená o 100% na 350 bodov; položka 108a - poranenie medzistavcovej platničky pri súčasnej zlomenine stavca Th4,5 - 100 bodov, zvýšená o 100% na 200 bodov; položka 231 - rozdrvenie miechy - operované - 420 bodov, zvýšené o 100% na 840 bodov s odôvodnením zvýšenia položky 107b, 108a a 231 o 100% z dôvodu operačného zákroku, ktorý nebol zahrnutý v základnom hodnotení, ako i z dôvodu komplikácií a infekcie pri liečbe). Žalovaný a v konečnom dôsledku i žalobca nemali výhrady voči bodovému hodnoteniu bolestného, určeného kontrolným znaleckým posudkom. Bodové hodnotenie bolesti je vykonané v súlade s § 9 zákona č. 437/2004 Z.z. Znalecká organizácia bodové hodnotenie pri každej položke riadne, logicky a presvedčivo zdôvodnila. Závery znaleckého posudku boli doplnené výpoveďou znalcov na pojednávaní, kde výpoveď znalcov presvedčila tak súd, ako i samotného žalobcu (žalovaný voči znaleckému posudku v časti bolestného námietky nemal). Náhrada za bolesť, stanovená na základe uvedeného bodového hodnotenia sa súdu javí ako primeraná zistenému poškodeniu na zdraví, priebehu liečenia a odstraňovaniu jeho následkov. Žalobcovi tak patrí náhrada za bolesť s poukazom na 1.605 bodov, pri hodnote jedného bodu 14,98 Eur (§ 5 ods. 2, 4 Zák. č. 437/2004 Z.z., Opatrenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 20. mája 2010 č.13134/2010-OL o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2010), čo predstavuje sumu 23.899,- Eur. Po zohľadnení spoluviny žalobcu vo výške 40 % tak náhrada za bolesť predstavuje sumu 14.388,80 Eur. V konaní nebolo sporné, že žalovaný plnil žalobcovi titulom bolestného sumu 10.364,- Eur (15.11.2011) a sumu 6.551,60 Eur (23.04.2014), celkovo tak bola žalovanému vyplatená titulom bolestného suma 16.915,60 Eur. Žalobcovi patrí i úrok z omeškania zo sumy 10.364,- Eur vo výške 9,25 % ročne a to od 24.06.2011 (dátum uvedený v žalobe, pričom týmto dňom už bol žalovaný preukázateľne v omeškaní, keď žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie bolestného listom zo dňa 23.03.2011) do 15.11.2011 (kedy došlo k plneniu žalovaného vo výške 10.364,- Eur). Ďalej patrí žalobcovi úrok z omeškania zo sumy 3.974,80 Eur (14.338,80 Eur - 10.364,- Eur = 3.974,80 Eur) vo výške 9,25 % a to od 24.06.2011 do 23.04.2014 (kedy došlo zo strany žalobcu k plneniu vo výške 6.551,60 Eur). Súd bol toho názoru, že žalobca má nárok na úrok z omeškania voči žalovanému, ide o vzťah záväzkový s poukazom na § 489 Obč. zák. (právny vzťah zo spôsobenej škody), na ktorý sa vzťahujú všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o záväzkoch. Z tohto dôvodu má súd zato, že žalobcovi úrok z omeškania zo súdom priznanej sumy patrí. S poukazom na uvedené odôvodnenie javia námietky žalovaného ohľadne nepriznania úroku z omeškania žalobcovi ako irelevantné. Žalovaným predložené rozhodnutie, ktorým poukazoval na nedôvodnosť nároku žalobcu ohľadne priznania úroku z omeškania, sa predmetnej veci netýka, súd takýmto rozhodnutím nie je viazaný a navyše sa súd s odôvodnením nepriznania úroku z omeškania v predmetnej veci ani nestotožňuje. Výška úroku z omeškania je určená s poukazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 a § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. Čas plnenia je daný v súlade s § 563 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnymi predpismi alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o

plnenie veriteľ požiadal. Je potrebné konštatovať, že žalovaný na bolestnom zaplatil žalobcovi viac, ako žalobcovi titulom bolestného patrí (spolu s úrokom z omeškania). V dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby v časti o zaplatenie sumy 1.726,80 Eur s 5,25 % úrokom z omeškania ročne od 24.04.2014 do zaplatenia súd konanie podľa § 145 Civilného sporového poriadku zastavil. Z vyššie uvedených dôvodov žalobu žalobcu v časti o zaplatenie sumy 2.203,60 Eur s 9,25 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 863,06 Eur od 24.6.2011 do zaplatenia, s 5,25 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.340,54 Eur od 24.4.2014 do zaplatenia, ako i v časti vyčísleného úroku z omeškania zo sumy 6.551,60 Eur vo výške 9,25 % ročne od 24.6.2011 do 23.04.2014 v sume 1.716,99 Eur a zo sumy 10.364,- vo výške 9,25 % ročne od 24.6.2011 do 15.11.2011 v sume 378,22 Eur, ako nedôvodný zamietol. Žalobca za účelom preukázania výšky sťaženia spoločenského uplatnenia v konaní predložil lekárske posudky MUDr. O. C., kde bola výška stanovená so zvýšením na dvojnásobok 7.540 bodmi (položka 300a - zrasty pľúc v dôsledku poranenia pľúc - reštrikčná ventil. porucha ľah. st. - 100 bodov, položka 306 poúrazová paraplégia - 2470 bodov, položka 314 - inkontinencia stolice - 900 bodov, položka 316c - inkontinencia moču - 300 bodov). Vzhľadom na to, že žalovaný osobu MUDr. C. ako posudzujúceho lekára namietal, taktiež nesúhlasil s výškou uvedeného bodového hodnotenia, v konaní predložil znalecký posudok MUDr. O. A., ktorý určil sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu 4.940 bodmi (položka č. 306 - poúrazová paraplégia - 2.470 bodov) s tým, že body zvýšil vzhľadom k veku poškodeného a ku zraneniu a trvalým následkom na dvojnásobok. V znaleckom posudku ďalej uviedol, že skutočnosť či inkontinenciu moču a stolice je možnosť samostatne bodovať v rámci sťaženia spoločenského uplatnenia alebo sú tieto diagnózy zohľadnené už v bodovom hodnotení poúrazovej paraplégie, s tým že je vecou právneho výkladu zákona č. 437/2004 Z. z. Znalec MUDr. V. Z. sťaženie spoločenského uplatnenia hodnotil nasledovne: položka č. 306 - poúrazová paraplégia - 2470 bodov, položka č. 304a - poúrazové obmedzenie pohyblivosti krčnej chrbtice stredného stupňa - 200 bodov, položka č. 393b - poúrazové obmedzenie pohyblivosti pravého bedrového kĺbu stredného - 200 bodov. Spolu bodové hodnotenie trvalých následkov a sťaženie spoločenského uplatnenia je vo výške 2.870 bodov, ktoré bolo znalcom zvýšené vzhľadom na veľmi mladý vek a závažnosť zdravotného obmedzenia, trvalú invaliditu a stratu možnosti uplatniť sa v živote a v spoločnosti na dvojnásobok (2870 bodov x 2= 5.740 bodov). Znalecká organizácia forensic.sk, Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., v rámci kontrolného znaleckého posudku určila bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia 7.567,50 bodmi nasledovne: položka 306 - poúrazová paraplégia - 2.470 bodov, zvýšené o 75% na 4.322,5 bodu, položka 321a - komplexná poúrazová porucha sexuálnych funkcií - 800 bodov, zvýšená o 75% na 1.400 bodov, položka 316c - inkontinencia moču - 300 bodov, položka 314 - inkontinencia stolice - 900 bodov, položka 304a - poúrazové obmedzenie hybnosti krčnej chrbtice ľahké - 190 bodov, zvýšené o 75% na 332,5 bodu, položka 393b - stredné obmedzenie pohyblivosti pravého bedrového kĺbu - 150 bodov, zvýšené o 75% na 262,5 bodu, položka 432b - poúrazové jazvy - 50 bodov s tým, že položka 306, 321a, 304a a 393b bola zvýšená o 75% s ohľadom na vek poškodeného v čase úrazu. V konaní zostalo naďalej sporné hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia a to najmä otázka hodnotenia položky 321a - komplexná poúrazová porucha sexuálnych funkcií, položky 316c a položky 314 - inkontinencia stolice. MUDr. C. v lekárskej správe samostatne hodnotil položku - 306 poúrazová paraplégia, položku 314 a položku 316c. O. A. v znaleckom posudku predloženom žalovaným v rámci sťaženia spoločenského uplatnenia ohodnotil len položku č. 306 - poúrazová paraplégia. MUDr. Z. položku 314 - inkontinencia moču a položku 316c - inkontinencia stolice taktiež samostatne nehodnotil s tým, že tieto stavy sú už zahrnuté v samotnom pojme paraplégie a neodškodňujú sa samostatne. Uvedený názor odôvodnil tým, že u takýchto osôb došlo k priečnemu poškodeniu miechy, poškodili sa miešne dráhy motorické - pohyb, ako aj citlivosti, močového mechúra, ochrnuli svaly brušného lisu a panvového dna, čo spôsobuje okrem iného aj poruchy vyprázdňovania stolice. Znalecká organizácia v rámci kontrolného znaleckého dokazovania samostatne hodnotila položku č. 306 - poúrazová paraplégia, položku č. 321a - komplexná poúrazová porucha sexuálnych funkcií, položku 316c - inkontinencia moču a položku 314 - inkontinencia stolice. V odôvodnení rozhodnutia ďalej uviedol, že dôkaz znaleckým posudkom súd hodnotí podľa zásad vyjadrených v § 192 C.s.p. Zo znaleckého posudku realizovaného v občianskom súdnom konaní musí byť zrejmé z akých zistení znalec vychádzal, akou cestou k týmto zisteniam dospel a na základe akých úvah dospel k záveru znaleckého posudku. Pri hodnotení znaleckého posudku je vo všeobecnosti prijímaný záver, že hodnoteniu nepodliehajú znalecké závery v zmysle odbornej správnosti, súd však hodnotí presvedčivosť posudku, čo do jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, logické odôvodnenie znaleckého nálezu a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi. V prípade ak má súd pri rozhodovaní dva alebo viac znaleckých posudkov s rozdielnymi závermi, je potrebné znalecké posudky vyhodnotiť v tom zmysle, ktorý z nich a prečo je preňho určujúci pre podklad rozhodnutia a z akých dôvodov nevychádzal zo záverov druhého znaleckého posudku (takáto situácia nie je tzv. dôkaznou

núdzou). Pokiaľ ide o zaradenie jednotlivých poranení pod určité položky, pričom znalec musí prihliadať na zásady hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia, stanovené v § 10 Zákona č. 437/2004 Z.z. v spojení s § 9 ods. 7 a ods. 8 uvedeného zákona, toto je otázkou právnou. Preto bolo potrebné sa v konaní vysporiadať s otázkou, či v danom prípade je možné samostatne hodnotiť žalovaným namietané položky 321a, 316c a 314, respektíve, či tieto sú súčasťou položky č. 306 - poúrazová paraplégia. Podľa názoru súdu bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia má zohľadniť všetky nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného. Tieto následky sú rozdielne v každom jednotlivom prípade, s rozdielnymi prejavmi. Na riešenie uvedenej situácie neexistuje konštantná judikatúra. Žalovaný poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Sžo/25/2013, z odôvodnenia tohto je zrejmé, že ide o odôvodnenie prevzaté zo záverov znaleckého posudku, vykonávaného v uvedenom konaní, bez akéhokoľvek právneho zdôvodnenia, navyše takýmto rozhodnutím súd nie je viazaný. Pokiaľ ide o definíciu paraplegie - obojstranné úplné ochrnutie dolných končatín, ide o funkčnú stratu oboch dolných končatín. Podľa znalcov vykonávajúcich kontrolné znalecké dokazovanie, paraplégia je medicínsky pojem, viazaný na poruchu hybnosti. Nie je tak možné uviesť, že inkontinencia moču a stolice, ako aj porucha sexuálnych funkcií sa jednoznačne vzťahuje na funkčnú stratu oboch dolných končatín. Tieto poškodenia v porovnaní s paraplegiou vykazujú iné prejavy, obmedzenie iného charakteru vo vzťahu k spoločenskému uplatneniu, tieto sa čiastočne prekrývajú, ale čiastočne sú úplne odlišné. Zákon je v § 10 v spojení s § 9 ods. 7 a 8 nejednoznačný. Podľa názoru súdu by sa však uvedené ustanovenia mali vykladať v súvislosti nielen s čisto medicínskymi termínmi, s príčinou vzniku poškodení, ale najmä s povahou následku a ich predpokladaným vývojom (účel odškodnenia spoločenského uplatnenia), čo musí zohľadniť i znalec v znaleckom posudku. Zranenia žalobcu je potrebné skúmať ako ich vonkajší prejav vo vzťahu k spoločenskému uplatneniu, teda vo vzťahu ku konkrétnym obmedzeniam, ktoré sú u žalobcu po nehode prítomné. Znalecký posudok MUDr. V. Z., resp. MUDr. O. A. tieto skutočnosti pri bodovom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia nezohľadňuje. Paraplégia ako obojstranné úplné ochrnutie dolných končatín, sa prejavuje nemožnosťou chôdze, hybnosti oboch končatín. Inkontinencia moču a stolice má úplne odlišné následky, prejavy, znaky, vo vzťahu k celkovému celkovému zdravotnému stavu žalobcu, aj vo vzťahu k jeho spoločenskému uplatneniu, sú závažnou negatívnou skutočnosťou, obidvoje je taktiež čo sa týka budúcnosti nepriaznivým prognostickým faktorom. To sa týka aj sexuálnych porúch. Jednoznačne možno súhlasiť s vyjadreniami znalcov, že komplexná poúrazová porucha sexuálnych funkcií neznamená len schopnosť pohlavného styku v úzkom slova zmysle, ale aj schopnosť nadviazať, vybudovať a udržať partnerský vzťah, založiť rodinu, splodiť potomkov a týchto vychovávať. Znalecká organizácia v kontrolnom znaleckom posudku konštatovala, že všetky tieto následky značne znižujú kvalitu života žalobcu, preto by mal byť takýto klinický stav žalobcu zohľadnený aj v samostatnom dodatočnom hodnotení, s takýmito závermi znaleckej organizácie sa súd jednoznačne stotožňuje. Znalecká organizácia zohľadnila v znaleckom posudku zdravotný stav prísne individuálne, čo vyplýva i zo samotného odôvodnenia ako i záverov znaleckého posudku. Zvýšenie o 75% pri položkách 306, 304a, 393b, znalci odôvodnili s poukazom na vek žalobcu v čase úrazu a na jeho možnosti uplatniť sa v živote a v spoločnosti v čase poškodenia zdravia, pričom pred poškodením zdravia plnohodnotne fungoval vo všetkých oblastiach, pri položke 321a okrem vyššie uvedeného zohľadnili aj skutočnosť, že sexuálne fungovanie žalobcu nemožno označiť ako úplne vymiznuté, taktiež zohľadnili skutočnosť, že určitá schopnosť regulovať odchod moču a stolice zostala u žalobcu zostala zachovaná, z medicínskeho hľadiska sa nejedná o najťažší prípad v tomto smere, preto nedošlo k zvýšeniu bodového hodnotenia týchto položiek. Trvalé poškodenie duševného zdravia znalci nezistili. Priznanie položky č. 432b - poúrazovej jazvy v počte 50 bodov znalecká organizácia bodovala na základe operačného zákroku, a to operácie hrudníkovej chrbtice, ktoré bolo preukázané vyšetrovaním. Súd vzhľadom na presvedčivé a logické odôvodnenie znalcov, ktorí vypracovali kontrolný znalecký posudok pri podradení jednotlivých poranení pod jednotlivé položky, ako i pri určení výšky bodov pri jednotlivých položkách pri určení výšky bodového hodnotenia, vychádzal z kontrolného znaleckého posudku. Zaradenie jednotlivých poranení pod jednotlivé položky, ako i určenie výšky bodov pri jednotlivých položkách bolo znalcami vykonané v súlade so zásadami vyjadrenými v § 10 v spojení s § 9 ods. 7 a 8 zák. č. 437/2004 Z.z.. Z týchto dôvodov súd zamietol i návrh žalobcu na doplnenia znaleckého dokazovania. Podľa názoru súdu bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia má samo o sebe zohľadniť všetky nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného. Tieto následky sú však rozdielne v každom jednotlivom prípade s rozdielnymi prejavmi. Pri určení, či má žalobca ako poškodený nárok na mimoriadne navýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, je potrebné stanoviť predpoklady pre jeho zvýšenie a stanoviť hľadiská, ku ktorým je potrebné prihliadať pri úvahe o miere primeraného zvýšenia v konkrétnych a výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa. Predpokladom primeraného zvýšenia odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia je v

zmysle § 5 ods. 5 Zák. č. 437/2004 Z.z. okrem uznania invalidity (žalobcovi bol priznaný invalidný dôchodok s tým, že žalobca má pokles schopností vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou), i existencia takých výnimočných skutočností, ktoré umožňujú záver, že vzhľadom k uplatneniu žalobcu v živote a v spoločnosti pri uspokojovaní jeho životných a spoločenských potrieb, vrátane výkonu prípravy na povolanie a ďalšieho vzdelávania a možnosti uplatniť sa v živote a to v rodinnom, politickom a kultúrnom živote, samozrejme i s ohľadom na vek žalobcu v dobe vzniku škody, ako aj na jeho predpokladané uplatnenie v živote, nie je možné obmedzenia žalobcu ako poškodeného vyjadriť len základným odškodnením za sťaženie spoločenského uplatnenia. Medzi hľadiská ku ktorým je potrebné pri úvahe o možnosti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia prihliadať, sa radí porovnanie úrovne spoločenských, kultúrnych, športových, či iných aktivít žalobcu v dobe pred vznikom škody s jeho možnosťami v čase po zranení. Ďalším hľadiskom je hľadisko primeranosti odškodnenia k povahe následkov a ich k budúcemu predpokladanému vývoju, teda je potrebné v rámci mimoriadneho zvýšenia prihliadnuť i na vek poškodeného. Je potrebné zdôrazniť, že na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia nemá nárok len určitá skupina, ktorá sa prezentuje v kultúre, politike alebo v športe, pretože toto by bolo v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky a Listinou základných práv a slobôd. Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť v takej výške, aby bolo primerané k utrpenej ujme. V predmetnej veci je nepochybné, že ide výnimočný prípad hodný mimoriadneho zreteľa. Súd poukázal na to, že žalobca utrpel úraz vo veľmi mladom veku, keď mal len 21 rokov. V tom čase sa pripravoval na povolanie, navštevoval vysokú školu, následne musel štúdium na tejto vysokej škole zanechať a prispôbiť svoj ďalší život obmedzeniam, vyplývajúcich z jeho zdravotného stavu v dôsledku predmetného úrazu. Musel tak zmeniť vysokú školu, ktorú navštevoval za inú vysokú školu, pričom najhlavnejším kritériom pri výbere vysokej školy bola skutočnosť, aby návšteva tejto bola pre neho prístupná z dôvodu bezbariérovosti. Je nutné skonštatovať, že na území Slovenskej republiky, respektíve Českej republiky, nie je bezbariérovosť v školách, v zdravotníckych zariadeniach, či kultúrnych zariadeniach samozrejma. Z tohto dôvodu si žalobca vybral štúdium na vysokej škole v Dánsku, kde sú podmienky pre život vozíčkarov prispôsobené vo vyššej miere. Je nepochybné, že žalobca je vo svojom ďalšom živote pri uspokojovaní životných a spoločenských potrieb, teda i vrátane už spomínanej prípravy na povolanie, následne pri výkone jeho povolania, značne obmedzený. Je však pravdou, že po úraze mal žalobca zachované komunikačné schopnosti, intelektové a zostala mu hybnosť horných končatín, čo je taktiež výraznou skutočnosťou, aby sa mohol zapájať v ďalšom živote. Žalobca si môže sám vykonať hygienu, pripraviť jedlo, pracovať pri počítači, avšak z jeho strany všetko vyžaduje zvýšené úsilie. Na druhej strane je však potrebné poukázať na to, že pri viacerých činnostiach potrebuje pomoc inej osoby (presúvanie ťažších vecí, čiastočne i nasadenie do auta, ale hlavne prekonanie schodov, nespevnených komunikácií a pod.). Športové, kultúrne, ako i spoločenské záujmy žalobcu boli pred úrazom rozsiahle. Žalobca bol veľmi spoločensky aktívny, navštevoval kultúrne podujatia, zábavy, hudobné festivaly, vo veľkom rozsahu športoval (hral florbal, futbal, vykonával ďalšie športy). Tieto skutočnosti boli preukázané výpovedami svedkov O. B., Z. M. a B. N., a i samotného žalobcu. Žalobca je taktiež obmedzený v ďalšom živote z dôvodu intenzívnej inkontinencie moču a stolice, čo je pre žalobcu ako mladého človeka neskutočne obmedzujúce (v prípade ak nie je na blízku sociálne zariadenie, žalobca je nútený dať si plienku, čo je pre tak mladého človeka veľmi dehonostujúce i vzhľadom na prípadný následný zápach). Pokiaľ ide o možnosť ďalšieho partnerského života, je nepochybné, že sexuálne funkcie u žalobcu sú výrazne narušené, i keď nie úplne vymiznuté. Podstatné je však to, že žalobca nemôže žiť bežný pohlavný život, čo je určite veľmi stresujúce tak pre žalobcu ako i jeho partnerku, respektíve potencionálnu partnerku, a čo má vplyv na jeho ďalší partnerský život. Z vyššie uvedených dôvodov má súd za to, že mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 45% je jednoznačne primerané vzhľadom k uplatneniu žalobcu v živote a v spoločnosti pri uspokojovaní jeho životných a spoločenských potrieb, ako i utrpenej ujme žalobcu a takéto zvýšenie zohľadňuje i zásadu spravodlivosti. Súd bol toho názoru, že žalobcovi nie je možné priznať mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 50 %, pretože toto je vyhradené prípadom, keď po následkoch úrazu je poškodený takmer vyradený z ďalšieho života a jeho predpoklady k uplatneniu v ďalšom živote pri výkone povolania, fungovania v rodine, v spoločenskom živote a podobne, sú takmer alebo celkom stratené. Súd musí zdôrazniť, že pokiaľ sa žalobca zaradil do spoločnosti a do ďalších životných úkonov v rozsahu tak ako bolo preukázané (štúdium na VŠ v Dánsku, šoférovanie osobného motorového vozidla a pod.), takto sa stalo len na základe mimoriadneho úsilia vynaloženého zo strany žalobcu. Žalobcovi tak patrí náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia za 7.567,5 bodov, pri hodnote jedného bodu 15,38 Eur (§ 5 ods. 2, 4 Zák. č. 437/2004 Z.z., Opatrenie Ministerstva zdravotníctva SR z 18. mája 2011 č. S4820-OL-2011 o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2011), čo predstavuje sumu 116.388,- Eur. Po zohľadnení spoluviny žalobcu vo výške

40 % tak náhrada za bolesť predstavuje sumu 69.832,90 Eur. V konaní nebolo sporné, že žalovaný plnil žalobcovi titulom sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 34.101,- Eur a sumu 1.767,30 Eur. Nevyplatená časť náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia tak predstavuje sumu 33.964,60 Eur. Mimoriadne zvýšenie spoločenského uplatnenia v rozsahu 45 % tak predstavuje sumu 31.424,80 Eur. Žalobcovi patrí i úrok z omeškania zo sumy 33.964,60 Eur vo výške 9,25 % od 30.12.2011 do zaplatenia, úrok z omeškania zo sumy 34.101,- Eur vo výške 9,25 % ročne a to od 30.12.2011 do 30.01.2012 (kedy došlo k plneniu žalovaného v uvedenej výške) v sume 267,90 Eur. Ďalej patrí žalobcovi úrok z omeškania zo sumy 1.767,30 Eur vo výške 9,25 % a to od 30.12.2011 do 23.04.2014 (kedy došlo zo strany žalobcu k plneniu v uvedenej výške) v sume 378,46 Eur. Nad priznanú sumu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vrátane úroku z omeškania, ako i nad priznanú sumu mimoriadneho zvýšenia náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na úrok z omeškania z náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, súd sa pridrižiava dôvodov uvedených pri priznaní úroku z omeškania za bolestné. K námietke premlčania vznesenej zo strany žalovaného vo vzťahu k rozšíreniu žaloby zo dňa 15.08.2016 (sťaženie spoločenského uplatnenia), súd uvádza, že jednotlivé nároky na náhradu škody na zdraví, sú samotnými nárokmi (nárok na bolestné, nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia), pri ktorých plynie vlastná premlčacia doba. Začiatok plynutia je stanovený okamihom, kedy sa poškodený o škodu dozvie, ako i o zodpovednej osobe. V prípade nároku na odškodnenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia sa poškodený dozvie o škode v čase, kedy možno objektívne vykonať bodové hodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia. Od tohto okamihu plynie subjektívna premlčacia doba. Pokiaľ ide o námietku žalovaného ohľadne premlčania časti nároku, tu je potrebné uviesť, že žalobca uplatnil nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podaním doručeným súdu dňa 27.01.2012. Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. lekárske posudky sa vydávajú, len čo zdravotný stav poškodeného možno považovať za ustálený; ak ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, spravidla až po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví. K úrazu poškodeného došlo 21.08.2010, dvojročná premlčacia lehota tak začala plynúť 22.08.2010. Nárok na odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia bol žalobcom uplatnený v rámci plynutia premlčacej lehoty (§ 106 Občianskeho zákonníka), následne bol tento nárok len rozšírený v súlade s bodovým ohodnotením sťaženia spoločenského uplatnenia vykonaným v rámci kontrolného znaleckého dokazovania. Námietka premlčania tak nie je dôvodná. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 2 C.s.p. tak, že pomerne úspešnejšiemu žalobcovi priznal pomernú náhradu trov konania vo výške 21,46 %. Žalovaná suma bola 108.743,27 Eur, a to po poslednej úprave, priznaná suma 66.035,76 Eur (33.964,60 Eur, 31.424,80 Eur, 267,90 Eur, 378,46 Eur), úspech žalobcu je vo výške 60,73 % a úspech žalovaného je vo výške 39,27 %, úspech žalobcu je tak po odpočítaní úspechu žalovaného vo výške 21,46 %. Výška priznanej sumy závisela nielen od znaleckého dokazovania, ale i od určenia miery spoluviny žalobcu, a rozsahu mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia.

2. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalobca aj žalovaný.

3. Žalobca odvolaním napadol III. a IV. výrok rozsudku, v ktorých súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a výrok o náhrade trov konania. Navrhol ho zmeniť tak, že mu bude priznaná náhrada za bolesť v sume 2203,60 Eur s príslušenstvom, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia ešte v sume 23278,30 Eur s príslušenstvom, zvýšená náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia ešte v sume 15130,80 Eur a úrok z omeškania z už plnenej náhrady za bolesť, a to 9,25% úrok z omeškania ročne zo sumy 6551,60 Eur od 24.06.2011 do 23.04.2014 v sume 1716,79 Eur, teda spolu v sume 2097,63 Eur. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právne posúdenie veci. Poukázal na to, že zo skutkových zistení získaných z vykonaných dôkazov nevyplývala priama vedomosť žalobcu o tom, že vodič motorového vozidla O. bol v čase pred jazdou pod vplyvom alkoholu. Tento vodič sa všeobecne k požívaniu alkoholu v čase pred dopravnou nehodou vyjadril vo svojom výsluchu na OR PZ v Novom Meste nad Váhom, aj pri ďalšom výsluchu dňa 04.01.2011 a na pojednávaní dňa 08.03.2013. Aj keď svedok uviedol, že mal konzumovať alkohol aj so žalobcom, resp. žalobca ho mal v bližšie neurčenom čase vidieť konzumovať alkohol, z týchto výpovedí podľa názoru odvolateľa nie je možné urobiť jednoznačný záver, kedy, v akom čase mal spolu so svedkom konzumovať alkohol a v akom množstve mal svedka vidieť požívať alkohol. Pokiaľ svedok tvrdil, že spolu so žalobcom pili alkohol, resp. že žalobca musel vidieť svedka alkohol požívať, neznamena to, že spolu pili alkohol, resp. že žalobca musel vidieť svedka alkohol požívať v čase blízkom ich spoločnému nastúpeniu do vozidla. Je možné a vzhľadom na ďalší obsah výpovedí aj pravdepodobné, že pokiaľ si so svedkom skutočne

prípili, bolo to vo večerných hodinách po príchode na chatu a následne sa každý z nich bavil v inej skupine zúčastnených osôb. Ďalej dôvodil, že v súdnom konaní nie je možné robiť skutkové závery len zo všeobecných generalizovaných údajov (0,74mg/l alkoholu v krvi), ale je potrebné skúmať, aké boli konkrétne skutkové okolnosti v danom jednotlivom prípade. V danom prípade svedkovia potvrdili, že u vodiča O. N. neboli tieto známky stredne ťažkej opitosti vizuálne prítomné. Mal za to, že z vykonaného dokazovania nemožno vyvodiť ani záver, že musel jednoznačne vizuálne spozorovať stredne ťažký stupeň opitosti u vodiča vozidla a že zo svojho vizuálneho pozorovania známkov opitosti u vodiča vozidla mal mať priamu vedomosť o stave vodiča pod vplyvom alkoholu. Ďalej vytykal súdu prvej inštancie, že v súvislosti s posudzovaním miery spoluzavinenia prakticky vôbec nevzal do úvahy, že hoci bol s vodičom vozidla na chate spolu, každý z nich sa bavil v inej skupine zúčastnených osôb, pričom zábava prebiehala nielen v samotnej chate, ale aj pri grile vzdialenom od chaty 10-15 metrov a on sa venoval predovšetkým svojej priateľke, čo znamená, že nebol v intenzívnom kontakte s vodičom vozidla a bezprostredne pred nastúpením do vozidla nemal priamu vedomosť o tom, že vodič je pod vplyvom alkoholu. Skutkový záver, ktorý v tomto smere urobil súd prvej inštancie nemá podľa názoru odvolateľa oporu vo vykonanom dokazovaní. Za podstatný označil aj svoj postoj v konaní, keď netvrdil účelovo okolnosti vo svoj prospech, ale pravdivo potvrdil, že a priebeh okolností predchádzajúci dopravnej nehode si nespomína pre výpadok pamäte v dôsledku nehody. Teda nemal snahu účelovo ovplyvniť priebeh dokazovania a pravdivé zisťovanie jednotlivých skutkových okolností. Aj preto je nutné primeraným spôsobom prihliadnuť tiež na výpoveď svedka O. B. a na skutočnosti z nej vyplývajúce. Opätovne poukázal na to, že aplikácia ust. § 441 Občianskeho zákonníka prichádza do úvahy len v prípade, ak konanie poškodeného má povahu protiprávneho konania a je príčinou vzniku škody alebo jej zväčšenia. Protiprávne konanie poškodeného a najmä príčinná súvislosť tohto protiprávneho konania so vznikom škody musí byť bezpečne preukázaná, pričom dôkazné bremeno v konaní leží vzhľadom na objektívny charakter zodpovednosti za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla na prevádzkovateľovi motorového vozidla, resp. v danom prípade na poisťovateľovi, teda žalovanom. Pri aplikácii ust. § 441 Občianskeho zákonníka nie je možné vytvorenie nejakého všeobecného pravidla, o uplatnení spoluzavinenia, resp. jeho miere, ktoré by bolo aplikovateľné na iné obdobné prípady. Vždy je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností daného prípadu a možnosť spoluzavinenia, resp. jeho mieru posudzovať individuálne. V danej veci je preto potrebné sa podrobne zaoberať jednotlivými konkrétnymi okolnosťami, ktoré predchádzali samotnej dopravnej nehode, skúmať, či vôbec došlo zo strany žalobcu k preukázateľnému porušeniu prevenčnej povinnosti, ak áno, akého stupňa závažnosti toto porušenie bolo vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, aké pohnútky viedli k takémuto správaniu poškodeného, resp. aké boli ďalšie okolnosti prípadu. Pri vyhodnotení svedeckých výpovedí v danej veci je podľa názoru odvolateľa možné prijať skutkovú záver, že žalobca, ako aj vodič O. N. boli pred dopravnou nehodou spolu na chate. V konaní však nebolo preukázané, že žalobca mal priamu vedomosť o tom, že vodič motorového vozidla O. N. je v čase samotnej jazdy vozidlom pod vplyvom alkoholu. S prihliadnutím na tieto skutočnosti, ako aj s prihliadnutím na pohnútky, ktoré viedli žalobcu k jazde motorovým vozidlom je preto posúdenie miery jeho spoluzavinenia v podiele 40% absolútne neprimerané. Mal za to, že u neho možno porušenie prevenčnej povinnosti v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka vyvodzovať výlučne zo všeobecnej situácie na chate, kde jednotlivé osoby mohli požívať alkohol. Poukázal na to, že nemal presnú vedomosť o všetkých osobách, vrátane O. N., či požívali alkohol alebo nie, kedy a v akom množstve. Navyše vodič vozidla O. N. mal vedomosť o pohnútku žalobcu, ktorý bol k jazde motorovým vozidlom motivovaný hnevom z hádky s priateľkou, napriek tomu mu jazdu motorovým vozidlom neodoprel. Za týchto okolností bol toho názoru, že je možné pripustiť maximálne nízky stupeň závažnosti porušenia prevenčnej povinnosti z jeho strany a jeho spoluzavinenie na vzniku škody maximálne v rozsahu 20%. Prevažný podiel zodpovednosti totiž vzhľadom na okolnosti prípadu svedčí vodičovi motorového vozidla O. N.. V súvislosti s vysokou mierou jeho spoluzavinenia na vzniku škody ustálenou súdom prvej inštancie vo výške 40% poukázal na to, že takáto vysoká miera spoluzavinenia nemá oporu ani v súdnej praxi, a to ani pokiaľ by bola jeho vedomosť o stave vodiča vozidla pod vplyvom alkoholu jednoznačne preukázaná. V tejto súvislosti poukázal na niektoré rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (sp. zn. 25Cdo/2451/2007 zo dňa 30.09.2009, sp. zn. 25Cdo/895/2008 zo dňa 17.12.2009, sp.zn. 25Cdo/91/2010 zo dňa 24.02.2011, sp. zn. 23Cdo/4111/2011 zo dňa 20.12.2011). Odvolateľ ďalej za nesprávne považoval aj posúdenie miery zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súdom prvej inštancie len v miere 45%. Poukázal na to, že stupeň závažnosti zdravotného postihnutia sa odzrkadľuje najmä v bodovom ohodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré diferencuje jednotlivé prípady poškodených podľa stupňa závažnosti trvalých následkov tým, že v závažnejších prípadoch je bodové hodnotenie logicky vyššie, ako v prípadoch menej závažných. Následne možné percentuálne zvýšenie náhrady v prípadoch hodných osobitného zreteľa v zmysle § 5 ods. 5 zákona č.

437/2004 Z.z. vychádza vždy z odškodnenia stanoveného na základe bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré už diferencovalo jednotlivé prípady podľa stupňa ich závažnosti. Percentuálne zvyšovanie náhrady vždy vychádza zo základnej náhrady a túto zvyšuje o 50%. Teda pri závažnejších prípadoch, kedy je základná náhrada vyššia, je časť zodpovedajúca jej podielu 50% samozrejme vyššia, ako časť zodpovedajúca podielu 50% pri menej závažnom prípade, kedy je základná náhrada nižšia. Z uvedeného dôvodu nemôže obstať argument, že od jeho prípadu existujú ešte závažnejšie prípady s ťažšími zdravotnými postihnutiami, a že preto nie je v jeho prípade dôvodným zvýšenie o 50%. Poukázal na to, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že pred úrazom žil skutočne aktívnym životom. Zdôraznil, že náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia je náhradou jednorázovou, ktorá nemá zohľadniť len terajšiu realitu jeho zdravotného stavu, ale má zohľadniť aj to, že bude po celý zvyšok svojho života ťažko zdravotne postihnutou osobou odkázanou na starostlivosť iných a s otáznou prognózou jeho zdravotného stavu a jeho zdravotných ťažkostí do budúcnosti.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej výrokovej časti III. ako vecne správny potvrdil. Mal za to, že žalobca má na zavinení škodovej udalosti podiel v rozsahu zodpovedajúcom minimálne 50% a zdravotný stav žalobcu neodôvodňuje mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Uviedol, že žalobca hrubo porušil prevenčnú povinnosť stanovenú § 415 Občianskeho zákonníka tým, že nastúpil do motorového vozidla k vodičovi, o ktorom nepochybne mal vedomosť, že je pod vplyvom alkoholu. Vedomosť žalobcu o požití alkoholických nápojov vodičom pritom vyplýva zo samotných výpovedí účastníkov dopravnej nehody uvedených v znaleckom posudku č. 48/2010 v trestnom konaní a zároveň aj z výpovede svedkov vypočutých v danej veci. Navyše, závery znaleckého posudku uvádzajú, že vodič viedol motorové vozidlo v stave ťažkej opitosti (0,74mg/l alkoholu v krvi, t.j. 1,54 ‰), ktorý sa vyznačuje sťaženou pohybovou koordináciou a artikuláciou. Správanie vodiča preto muselo žalobcovi indikovať, že vodič nie je spôsobilý viesť motorové vozidlo. Aj napriek tejto skutočnosti žalobca sám požiadal vodiča, aby sa išli s motorovým vozidlom „previesť“ (svedecká výpoveď O. N., str. 7 znaleckého posudku). Žalobca sa preto dobrovoľne a vedome vystavil riziku vzniknutého spoluzavinenia na poškodení svojho zdravia. V konaní pritom nebol vykonaný jediný dôkaz, z ktorého by bolo možné vyvodiť opak. Aj argumenty žalobcu uvádzané v odvolaní sú iba v hypotetickej rovine. Žalobca sa nemôže zbaviť svojej zodpovednosti iba preto, že po polnoci sa už mohol domnievať, že vodič už pod vplyvom alkoholu nie je. V kontexte vykonaných dôkazov vyznieva táto procesná obrana žalobcu absurdne. Z týchto dôvodov trval na tom, že spoluzavinenie žalobcu malo byť zohľadnené minimálne v rozsahu 50%. Ďalej trval na tom, že u žalobcu neexistuje žiadny dôvod na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia a už vôbec nie v maximálnom rozsahu 50%, ako žiada žalobca. Poukázal na to, že zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia totiž nemôže byť nástrojom na paušálne znásobovanie bodového ohodnotenia lekárskeho posudkom, keďže priznané bodové ohodnotenie samo o sebe zohľadňuje všetky nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, ktoré vznikli v dôsledku škodovej udalosti. Tento inštitút má z hľadiska svojich funkcií reagovať výlučne na prípady, pri ktorých preukázané nepriaznivé následky sú hodné klasifikácie osobitného zreteľa. Ide o prípady, keď základné odškodnenie stanovené bodovacím systémom nie je dostatočné vzhľadom na intenzitu útrap a trvalosť sťaženia spoločenského uplatnenia. Pre uplatnenie tohto mimoriadneho inštitútu musia preto nevyhnutne existovať ďalšie okolnosti osobitného zreteľa, ako napr. výrazne nepriaznivý psychický stav alebo absolútne vyradenie zo spoločenského a profesijného života. Žalobca nie je zo života vyradený v mimoriadnom rozsahu a možnosti jeho spoločenského uplatnenia nezanikli. Prejavuje sa to v samostatnosti pri príprave jedla, vykonávaní hygieny a presunu v rámci bežných denných aktivít, keďže je schopný viesť motorové vozidlo. Má zachované intelektové a komunikačné schopnosti, čo mu umožňuje pripravovať sa na povolanie a viesť spoločenský život. Pomoc druhej osoby potrebuje iba pri niektorých, fyzicky náročnejších činnostiach. Domnieva sa preto, že základná sadzba bodového ohodnotenia je vzhľadom na uvedené skutočnosti postačujúca a nie je dôvod na jej mimoriadne zvýšenie.

5. Žalobca v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného poukázal na základnú vec v civilnom sporovom konaní, a to otázku, ktorú stranu zaťažuje dôkazné bremeno ohľadne jednotlivých skutkových tvrdení v sporovom konaní. Žalobca svojimi tvrdeniami pokiaľ ide o právny základ sporu týkajúci sa rozsahu zodpovednosti za škodu uniesol dôkazné bremeno, a to predovšetkým na základe skutočností preukázaných a zaevidovaných v príslušnom trestnom spise. Žalovaný v konaní nepreukázal bez akýchkoľvek pochybností, že v okamihu nastupovania do vozidla, mal žalobca priamu vedomosť o tom, že v tomto okamihu bol vodič vozidla O. pod vplyvom alkoholu. Skutočnosť, že vodič vozidla bol v čase dopravnej nehody pod vplyvom alkoholu, alebo že ho žalobca videl požívať alkohol v čase niekoľko

hodín pred samotou jazdou nedokazujú vedomosť žalobcu o stave vodiča pod vplyvom alkoholu v čase nastupovania do vozidla. Aby bolo nepochybné preukázané, že žalobca túto vedomosť o stave vodiča vozidla pod vplyvom alkoholu mal, musel žalovaný preukázať, že žalobca buď videl vodiča konzumovať alkohol v takom množstve a v takom čase pred samotnou jazdou, že si z toho mohol urobiť odôvodnený úsudok, že v čase jazdy je vodič ešte pod vplyvom alkoholu, prípadne, že bezprostredne pred jazdou mohol vizuálne vnímať opitost' vodiča vozidla, alebo, že ho samotný vodič informoval o tom, že sa nachádza v stave pod vplyvom alkoholu vylučujúcim alebo znižujúcim jeho schopnosť viesť motorové vozidlo. Žiadna z týchto skutočností však zo strany žalovaného v konaní preukázaná nebola. Mal za to, že nie je podstatné, v akom stupni opitosti sa vodič vozidla v čase dopravnej nehody nachádzal, ale je podstatné, či javil známky zjavnej opitosti v čase bezprostredne pred jazdou, keď prejavy opitosti sú individuálne u každej osoby, preto nepostačuje záver, ako sa prejavujú známky opitosti istého stupňa u väčšiny osôb. Zdôraznil, že zjavná vizuálna opitost' vodiča vozidla bezprostredne pred jazdou motorovým vozidlom v konaní zistená ani preukázaná nebola. V tomto smere poukázal na výpoveď svedka O. B. na pojednávaní dňa 11.10.2017 a výpoveď vodiča O. N. na pojednávaní dňa 08.03.2013, z ktorých nemožno prijať jednoznačný záver, že žalobca mohol vizuálne pozorovať zjavné známky stredne ťažkej opitosti u vodiča vozidla. Súd pri konštruovaní právnych záverov teda nemôže vychádzať z úvahy o pravdepodobných skutkových okolnostiach, ale môže brať do úvahy len skutkové okolnosti preukázané bez akýchkoľvek pochybností. V konaní tiež nebolo preukázané, že videl vodiča vozidla požívať alkohol v množstve a v čase, z ktorého by sa dal urobiť jednoznačný záver, že bezprostredne pred jazdou motorovým vozidlom musel mať vedomosť o stave vodiča pod vplyvom alkoholu a ani to, že vodič ho upozornil na svoj nevyhovujúci stav vo vzťahu k požitiu alkoholu. Ďalej zdôraznil, že u neho ide o paraplegika, ktorý má totálne ochrnuté dolné končatiny, do konca života sa nepodstaví na nohy a bude do konca života inkontinentný. Konštatovanie žalovaného, že v prípade takto postihnutej osoby, navyše v mimoriadnom mladom veku, že táto nie je vyradená zo života v mimoriadnom rozsahu a preto v jeho prípade neexistuje žiaden dôvod hodný osobitného zreteľa pre zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, je minimálne mimo akéhokoľvek rámca reálneho hodnotenia objektívne zistených skutočností. Opätovne poukázal na mimoriadne aktívny spôsob života pred dopravnou nehodou. V ostatnom sa pridržiaval dôvodov a skutočností uvedených v odvolaní.

6. Žalovaný v odvolacej duplike k vyjadreniu žalobcu v celom rozsahu odkázal na svoje odvolanie zo dňa 21.12.2017 a vyjadrenie zo dňa 07.02.2018.

7. Žalovaný odvolaním napadol výrok I. a výrok IV. rozsudku súdu prvej inštancie. Navrhol, aby odvolací súd vyhovujúci výrok I. zmenil tak, že žalobu zamietne a žalovanému prizná náhradu trov konania. Namietal nesprávne právne posúdenie veci. K miere spoluzavinenia žalobcu s poukazom na § 441 Občianskeho zákonníka trval na tom, že žalobca má na zavinení škodovej udalosti podiel v rozsahu zodpovedajúcom minimálne 50%, keď hrubo porušil prevenčnú povinnosť stanovenú § 415 Občianskeho zákonníka tým, že nastúpil do motorového vozidla k vodičovi, o ktorom nepochybné mal vedomosť, že je pod vplyvom alkoholu. Táto skutočnosť vyplýva nielen zo samotných výpovedí účastníkov dopravnej nehody uvedených v znaleckom posudku č. 48/2010 (výpovede účastníkov dopravnej nehody pred orgánmi činnými v trestnom konaní), ale aj z výpovedí svedkov vypočutých v rámci predmetného konania. Poukázal v tomto smere na výpoveď O. N., vodiča motorového vozidla, z ktorej vyplýva, že žalobca ho sám požiadal, aby sa išli motorovým vozidlom „previesť“. Zároveň z tejto výpovede vyplynulo, že vodič sa niekoľkokrát žalobcu spýtal „či chce, aby s vozidlom niekam išli“. Aj napriek zjavnej opilosti O. N. mu žalobca zveril motorové vozidlo, ktoré mal požičané od nevlastného otca a viezol sa s ním ako spolujazdec. Žalovaný zdôraznil, že žalobca pri výsluchu dňa 15.09.2010 neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by tvrdenie O. N. popierali. Na otázku právneho zástupcu žalobcu, či sa so žalobcom spolu rozprávali a popíjali, O. N. odpovedal: „Na 99% sme si s navrhovateľom pripili aj pili.“ Ďalej na otázku žalovaného, či žalobca vedel a videl, že popíja alkoholické nápoje p. N. odpovedal: „Musel aspoň určitý čas vidieť, že pijem.“ Zo znaleckého posudku vyplýva, že vodič viedol dopravné vozidlo v stave ťažkej opilosti (0,74 mg/l alkoholu v krvi, t.j. 1,54 ‰), ktorý sa vyznačuje značne sťaženu pohybovou koordináciou a artikuláciou. Správanie vodiča O. N. teda muselo nepochybné indikovať, že nie je v stave spôsobilom viesť motorové vozidlo. Nasadenie do motorového vozidla k vodičovi v takom stupni opilosti nemožno označiť inak, ako ľahkovážny hazard so svojím zdravím a životom. Miera opatrnosti žalobcu predchádzať možnému nebezpečenstvu zjavne absentovala. Ak by sa žalobca rozhodol správne, primerane veku a okolnostiam, t.j. odmietol by sa odvieť motorovým vozidlom, ktoré viedol vodič v stave ťažkej opilosti, k poškodeniu zdravia by nedošlo. Navyše, z výsluchov

svedkov dokonca vyplynulo, že jazdu inicioval samotný žalobca, keď požiadal O. N., aby šoféroval vozidlo, ktoré si požičal od nevlastného otca. Túto skutočnosť označil žalovaný z hľadiska posúdenia miery spoluzavinenia žalobcu na vzniknutom následku za základnú. Nebyť žalobcovho jednoznačného záujmu a podnecovania, k dopravnej nehode so značne nepriaznivými dôsledkami pre žalobcu by zjavne nedošlo. Ak žalovaný trval na jazde s vodičom pod vplyvom alkoholu, musí byť miera jeho spoluzavinenia nevyhnutne zohľadnená minimálne v rozsahu 50%. Súdom prvej inštancie zohľadnenú „menšiu obozretnosť“ s prihliadnutím na vek žalobcu označil za nedôvodnú, keď túto skutočnosť možno priznať deťom, ktoré si z hľadiska svojej mentálnej vyspelosti nemusia vždy správne uvedomiť následky konania v určitých situáciách, čo nie je prípad žalobcu, ktorý ako študent vysokej školy nesporne disponuje mierou mentálnej vyspelosti, ktorá mu umožňuje racionálne a náležite vyhodnotiť následky konkrétnych životných situácií. Z tohto dôvodu trval na tom, že spoluzavinenie žalobcu malo byť zohľadnené minimálne v rozsahu 50%. K výške nároku za sťaženie spoločenského uplatnenia namietal správnosť postupu súdu prvej inštancie, keď vychádzal zo znaleckého posudku č. 134/2016, ktorý v konaní vypracoval znalecký ústav a priznal žalobcovi náhradu aj za položky č. 316a, 314 a 321a, nakoľko postup znaleckej organizácie nebol v súlade so zákonom č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. Namietal, že znalecká organizácia nezohľadnila skutočnosť, že maximálne zákonom dané bodové ohodnotenie výrazne závažnejšieho zranenia, ako utrpel žalobca, a to položky č. 307 „Poúrazová kvadruplégia - úplne ochrnutie všetkých štyroch končatín je 2600 bodov (po zvýšení na dvojnásobok 5200 bodov). Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia pritom nesmie presiahnuť u poškodeného paraplegika (úplne ochrnutie dolných končatín) bodové ohodnotenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia pri položke č. 307 „Poúrazová kvadruplégia“ (úplné ochrnutie horných aj dolných končatín). Z hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia znaleckou organizáciou je nepochybné, že súčet bodového ohodnotenia prekročil zákonný limit o 2367,50 bodov (sťaženie spoločenského uplatnenia znalecká organizácia hodnotila počtom 7567,50 bodov). Navyše znalecká organizácia v znaleckom posudku na otázku, či náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia za položku č. 306 „Poúrazová paraplégia“ (ochrnutie dolných končatín) môže presiahnuť u poškodeného náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia za položku č. 307 „Poúrazová kvadruplégia“ (ochrnutie všetkých končatín) uviedla, že definitívna odpoveď je „záležitosťou právnou a nie medicínskou“ (str. 84). Súd však napriek uvedenému sa touto námietkou vôbec nezaoberal a bez ďalšieho vychádzal z bodového ohodnotenia podľa tohto znaleckého posudku. Žalovaný sa ďalej nestotožnil s postupom znaleckej organizácie aj z dôvodu, že hodnotila nielen samotnú paraplégiu, ale aj jej jednotlivé symptómy. Znalec MUDr. O. na otázku, či je symptómom paraplégie inkontinencia moču a inkontinencia stolice odpovedal: „Áno, samozrejme je“. V tomto smere odvolateľ opätovne poukázal na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžso/25/2013 (str. 15). Vzhľadom na uvedené hodnotenie položiek č. 316c „Inkontinencia moču“ v počte 300 bodov a č. 314 „Inkontinencia stolice“ o počte 900 bodov považoval za duplicitné a nedôvodné. Zároveň poukázal na to, že tieto položky nehodnotil ani znalec MUDr. V. Z. v znaleckom posudku č. 2/2014 a ani znalec MUDr. O. A. v znaleckom posudku č. 056/11. Rovnako za nedôvodné považoval aj hodnotenie položky č. 321a, označenej znaleckou organizáciou ako „Komplexná poúrazová porucha sexuálnych funkcií“ v počte bodov 800, zvýšenej o 75% na 1400 bodov. Poukázal na to, že položka č. 321a - „Strata penisu alebo ťažká deformácia penisu do 45 rokov je ohodnotená v počte 800 bodov. Zo znaleckého posudku je však zrejmé, že u žalobcu nedošlo k strate penisu. Uviedol, že by nevylučoval priznanie tejto položky v prípade úplnej impotencie poškodeného. U žalobcu však nejde o tento prípad, keď vo výsluchu uviedol, že v tom čase mal priateľku a sexuálny styk (s určitými obmedzeniami). Zo znaleckého posudku taktiež vyplynulo, že je schopný mať dieťa. Pokiaľ má žalobca iba obmedzenú poruchu sexuálnych funkcií, je nepochybné, že mu nemožno priznať počet bodov, ktorý by mu patril v prípade úplnej impotencie. Navyše takáto obmedzená porucha sexuálnych funkcií je symptómom položky č. 306 „Poúrazová paraplégia“, v dôsledku čoho bola ohodnotená duplicitne a neopodstatnene. Podotkol, že položku č. 312a nehodnotil ani znalec MUDr. V. Z., ani znalec MUDr. O. A.. Nehodnotil ju dokonca ani MUDr. M. C. v lekárskom posudku o sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorý predkladal žalobca. V tejto súvislosti poukázal na odborné vyjadrenie č. 11/2014 vypracované MUDr. V. Z., v ktorom podrobne odôvodňuje symptómy paraplégie (str. 6). Znalec uviedol, že poruchy pohyblivosti dolných končatín, strata citlivosti, strata brušného lisu, poruchy vyprázdňovania moču, stolice, poruchy pohlavných funkcií sa samostatne neodškodňujú, keď svoje tvrdenie zároveň oprel o citáciu z odbornej literatúry (Dědek 2002). K oprávnenosti mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia namietol, že zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 45% predovšetkým s prihliadnutím na kvalitu života žalobcu po dopravnej nehode je neprimerané. Poukázal na účet inštitútu mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Mal za to, že samotná skutočnosť, že žalobca ako vodičár

je vo svojom ďalšom živote značne obmedzený, nie je dôvodom na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia bez ďalšieho. Na túto skutočnosť reflektuje základná sadzba bodového ohodnotenia, ktorá bola v danom prípade uplatnená v najvyššej možnej miere. Pre uplatnenie tohto mimoriadneho inštitútu musia preto nevyhnutne trvať ďalšie okolnosti osobitného zreteľa, ako napr. výrazne nepriaznivý psychický stav alebo absolútne vyradenie zo spoločenského a profesijného života. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca nie je zo života vyradený v mimoriadnom rozsahu a možnosti jeho spoločenského uplatnenia nezanikli. Prejavuje sa to v samostatnosti pri príprave jedla, vykonávaní hygieny a presunu v rámci bežných denných aktivít, keďže je schopný viesť motorové vozidlo. Má zachované intelektové a komunikačné schopnosti, čo mu umožňuje pripravovať sa na povolanie a viesť spoločenský život. Pomoc druhej osoby potrebuje iba v niektorých fyzicky náročnejších činnostiach, preto nie je dôvod na mimoriadne zvýšenie základnej sadzby bodového ohodnotenia. Ďalej mal za to, že kritérium veku už raz zohľadnené zvýšením bodového ohodnotenia podľa § 10 ods. 4 zák. č. 437/2004 Z.z. nemôže byť opätovne dôvodom aj pre mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 citovaného zákona. Ďalej dôvodil, že existencia spoluzavinenia na strane žalobcu ako poškodeného, vylučuje možnosť domáhať sa mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v intenciách § 5 ods. 5 citovaného zákona. Žalovaný nespochybnil, že žalobca utrpel poranenia, ktorých nepriaznivé následky ho sprevádzajú v ďalšom osobnom, spoločenskom, či pracovnom živote. Tieto však nemajú takú intenzitu, aby viedli k zvýšeniu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, a to v takmer maximálnej možnej miere (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/847/2004). Žalovaný ďalej namietal, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností - a to kontrolné znalecké dokazovanie vo vzťahu k legitímite bodového ohodnotenia v znaleckom posudku č. 134/2016 za položku č. 321a „Komplexná poúrazová porucha sexuálnych funkcií“. Kontrolné znalecké dokazovanie žiadal z dôvodu, že táto položka nebola hodnotená v žiadnom zo znaleckých posudkov, ktoré sú súčasťou spisu. Ide pritom o rozhodujúcu skutočnosť, ktorá je medzi stranami sporná. Mal za to, že samotná skutočnosť, že uvedená položka bola prvýkrát ohodnotená až znaleckým ústavom, z ktorého záverov vychádzal súd prvej inštancie, bola dôvodom na kontrolné posúdenie jej oprávnenosti.

8. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Pokiaľ sa týka tvrdenia žalovaného, že trvá na podiele žalobcu na zavinení škodovej udalosti v rozsahu zodpovedajúcom minimálne 50%, v podstate poukázal na svoje záverečné vyjadrenie v danej veci a na dôvody svojho odvolania v tomto smere. Pokiaľ žalovaný poukazoval na to, že samotnú jazdu motorovým vozidlom inicioval žalobca a práve túto skutočnosť vo vzťahu k spoluzavineniu považuje za zásadnú, uviedol, že toto tvrdenie uvádzal len svedok O. N. a pravdivosť tohto tvrdenia nebola overená iným dôkazom. Ďalej uviedol, že sa na priebeh okolností predchádzajúcich dopravnej nehode nemôže kvôli následkom úrazu rozpamätáť. Ak by aj uvedené tvrdenie bolo pravdivé, vzhľadom na ostatné okolnosti (uvádzané v jeho odvolaní), vôbec nemusel vedieť, že vodič vozidla bol bezprostredne pred jazdou pod vplyvom alkoholu. Práve za týchto okolností by iniciovanie jazdy vozidlom nemohlo byť označené ani za porušenie prevenčnej povinnosti. Napokon, samotný vodič O. N. mal vedieť, aké množstvo alkoholu požil, a či je vzhľadom k tomu bezpečné viesť motorové vozidlo (aj vzhľadom k tomu, že žalobca s vodičom netrúfili večer spoločne). Otázka, či jazdu inicioval on sám, je preto pre posúdenie otázky spoluzavinenia právne irelevantná. V reakcii na názor žalovaného, že spoluzavinenie malo byť ustálené vo výške 50%, opätovne poukázal na súdnu prax a na prípady, kedy súdy skutočne považovali za dôvodnú mieru spoluzavinenia až k 50%. Pokiaľ sa týka výšky priznanej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, poukázal na to, že znalecká organizácia samotnú poúrazovú paraplégii (/to znamená stratu hybnosti dolných končatín) hodnotila počtom 4322,5 bodov, čo je výrazne menej ako je maximálne bodové hodnotenie poúrazovej kvadruplégie (to znamená straty hybnosti všetkých štyroch končatín), ktorú je možné hodnotiť až počtom 5200 bodov. Znalecká organizácia hodnotila okrem samotnej straty hybnosti dolných končatín (t.j. poúrazovej paraplégie) aj ďalšie prejavy zdravotného postihnutia žalobcu. Toto bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia je podľa jeho názoru plne v súlade s jednotlivými ustanoveniami zákona č. 437/2004 Z.z. Pokiaľ žalovaný uviedol, že znalecká organizácia okrem samotnej paraplégie hodnotila aj jej jednotlivé symptómy, poukázal na to, že aj samotní zástupcovia znaleckej organizácie na pojednávaní uviedli, že pojem paraplégia nie je syndróm, ale exaktný medicínsky pojem, ktorý sa vzťahuje výlučne k poruche hybnosti končatín. Už len z tohto pohľadu je jednoznačne správne, aby sa položkou označenou ako poúrazová paraplégia hodnotilo len trvalé poškodenie zdravia spočívajúce v poruche hybnosti končatín, a aby ďalšie trvalé poškodenie zdravia prejavujúce sa iným spôsobom a na iných orgánoch ľudského tela hodnotili osobitne. Zdôraznil, že bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia nemá

vyjadrovať príčiny vzniku jednotlivých trvalých poškodení zdravia, ale má vyjadrovať prejavy, resp. znaky, ktorými sa trvalé poškodenie zdravia prejavuje u poškodeného, a v dôsledku ktorého je poškodený obmedzený v živote, v uspokojovaní jednotlivých životných potrieb a v uplatnení v spoločnosti. Teda pokiaľ poranenie a trvalé poškodenie miechy ako príčina viedlo k vzniku trvalého poškodenia zdravia, ktoré sa u neho prejavuje rôznym spôsobom a na rôznych častiach tela, potom je každý takýto prejav potrebné hodnotiť samostatne. Pokiaľ žalovaný v odvolaní poukázal na vyjadrenie samotného zástupcu znaleckej organizácie, že inkontinencia moču a stolice sú symptómy paraplégie, mal za to, že pojem symptóm nie je synonymom pojmového znaku nejakej skutočnosti, ale vyjadruje len jav, ktorý niečo naznačuje alebo je sprievodným javom niečoho. Ak sa zástupca znaleckej organizácie vyjadril, že inkontinencia moču a stolice sú symptómy paraplégie, vyjadril len skutočnosť, že ide o sprievodné znaky paraplégie, teda sprievodné znaky ochrnutia dolných končatín. Nejedná sa však o samotný pojmový znak paraplégie, nakoľko táto sa medicínsky pojmovo viaže len k poruche hybnosti končatín a nie k iným prejavom na tele poškodeného, ktoré ochrnutie hybnosti končatín sprevádzajú. Pokiaľ znalci jednoznačne uviedli, že paraplégia ako medicínsky pojem sa viaže prísne k poruche hybnosti končatín (bez ohľadu, aké ďalšie príznaky túto poruchu sprevádzajú), potom sa položkou pourazová paraplégia môže hodnotiť len samotná strata hybnosti dolných končatín a ostatné prejavy je potrebné hodnotiť osobitne. Na uvedenom názore nemení nič ani žalovaným spomínané rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžso/25/2013 zo dňa 26.06.2014. V danom rozhodnutí Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzal len zo znaleckého posudku, v ktorom znalec nehodnotil okrem hodnotenia kvadruplégie ďalšie následky poškodenia miechy. V danej veci však bol vypracovaný znalecký posudok znaleckou organizáciou, kde sa viaceri znalci zhodli na tom, že paraplégia je medicínsky pojem vyjadrujúci len poruchu hybnosti končatín, nie ostatné prejavy, či znaky poškodenia zdravia po poranení miechy. Preto otázky týkajúce sa nutnosti výskytu ďalších klinických príznakov pri poranení miechy považoval za právne irelevantné. Ďalej poukázal na účel ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. Uviedol, že jeho prípade sa jedná o osobu so závažným poškodením zdravia, ktoré ntrvalo, nezvratným spôsobom degradovalo kvalitu jeho života na kvalitatívne neporovnateľnú úroveň s jeho životom pred úrazom. Pokiaľ sa týka jeho spoluzavinenia uviedol, že na zohľadnenie tejto skutočnosti slúži ust. § 441 Obč. zákonníka a ust. § 5 ods. 5, ako aj ostatné ustanovenia zákona č. 437/2004 Z.z. sa vzťahujú len na samotnú výšku škody náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia a nevzťahujú sa na riešenie otázok týkajúcich sa okolností, za ktorých škoda vznikla. Už len z tohto dôvodu je zohľadňovanie spoluzavinenia poškodeného pri vylúčení aplikácie ust. § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. absolútne neprípustné. Pokiaľ sa týka námietok nevykonania navrhnutých dôkazov, poukázal na ust. § 185 CSP.

9. Žalovaný v písomnej replike k vyjadreniu žalobcu k spoluzavineniu žalobcu zotrval na svojich tvrdeniach a z týchto dôvodov trval na tom, že spoluzavinenie žalobcu malo byť zohľadnené minimálne v rozsahu 50%. K výške nároku za sťaženie spoločenského uplatnenia sa nestotožnil s názorom žalobcu, že prejavy paraplégie sa posudzujú samostatne bodovým ohodnotením a naďalej namietal správnosť postupu znaleckej organizácie pri hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia v znaleckom posudku č. 134/2016. Trval na tom, že inkontinencia moču a stolice nie sú v danom prípade samostatnými diagnózami, ale iba prejavmi paraplégie. Uvedený názor pritom potvrdzuje aj názor znalca MUDr. O.. V ostatnom zopakoval svoje doterajšie námietky. K mimoriadnemu zvýšeniu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia uviedol, že už samotné sťaženie spoločenského uplatnenia (v základnom bodovom ohodnotení) sa odškodňuje vtedy, ak ujma na zdraví preukázateľne trvalo a výraznejšie vplyva na životné úkony poškodeného. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca nie je zo života vyradený v mimoriadnom rozsahu a možnosti jeho spoločenského uplatnenia nezaniikli.

10. Žalobca v písomnej duplike k vyjadreniu žalovaného opätovne zotrval na svojich dôvodoch ohľadne jeho spoluzavinenia v otázke bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia a otázke mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. K ustanoveniu § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. uviedol, že zo samotného ustanovenia nevyplýva, aby predpokladom mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia bolo predchádzajúce mimoriadne kultúrne, športové, či iné zapojenie poškodeného pred úrazom. Judikatúra uvádzaná v tomto smere zo strany žalovaného bola prijatá za účinnosti iného právneho predpisu a odlišnú právnu úpravu inštitútu mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj vzhľadom na súčasnú rozhodovaciu prax, je žalovaným prezentovaný názor už prekonaný..

11. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec v napadnutej výrokovej časti I., III. a IV. podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu a žalovaného nie je dôvodné.

12. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že pri rozhodovaní vo veci samej vzal súd prvej inštancie do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov stranám sporu vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní vo veci samej súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam žalobcu a žalovaného dodáva nasledovné:

13. Predmetom odvolacieho konania je v zmysle odvolania žalovaného vyhovujúci výrok I. týkajúci sa priznania sumy za sťaženie spoločenského uplatnenia, sumy za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, posúdenia spoluzavinenia žalobcu na vzniku škody a výrok III. v zmysle odvolania žalobcu o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti týkajúci sa nepriznania sumy za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia a posúdenia spoluviny žalobcu na vzniku škody.

14. Žalobca aj žalovaný v odvolaní namietali nesprávne právne posúdenie spoluzavinenia žalobcu na vzniku škody, ako aj nesprávne posúdenie miery zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

15. Pokiaľ sa týka spoluzavinenia žalobcu na vzniku škody, súd prvej inštancie po posúdení skutkového stavu veci dospel k záveru, že ku zraneniu žalobcu došlo v dôsledku jeho spoluzavinenia. Miera zodpovednosti poškodeného znamená, že poškodený znáša škodu pomerne v prípade, ak škoda bola spôsobená aj jeho zavinením. Dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať zavinenie zaťažujúce škodcu. Z ust. § 441 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že rozhodujúce zavinenie poškodeného vo vzťahu k jeho protiprávnemu konaniu, príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a vzniknutou škodou. Vždy sa vychádza zo zásady, že za škodu v plnej výške zodpovedá škodca, pričom určenie miery zavinenia škodcu na škode, ktorá mu vznikla, je možné ustáliť len v pomere zodpovedajúcom zavinenému konaniu poškodeného pri existencii príčinnej súvislosti medzi týmto konaním a škodou, ktorá poškodenému vznikla. Ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka sa vzťahuje na prípady, keď škoda spôsobená poškodenému nie je v plnom rozsahu výsledkom konania škodcu, ale sa na jej vzniku čiastočne alebo úplne podieľalo aj konanie samotného poškodeného, nevylučuje sa zároveň možnosť spoluzavinenia poškodeného v pomere k objektívnej zodpovednosti škodcu, u ktorej zákon zavinenie nevyžaduje. Aj na strane poškodeného musia byť splnené základné podmienky zodpovednosti (§ 420 Občianskeho zákonníka), a to protiprávne konanie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi, pričom zavinenie sa predpokladá. Zodpovednosť škodcu je potom obmedzená v rozsahu, v ktorom porušenie poškodeného bolo v príčinnej súvislosti so vznikom škody, teda v ktorom vznikla škoda tiež následkom protiprávneho úkonu poškodeného (napr. rozsudok NS ČR sp. zn. 25Cdo/1629/2000). V rozsahu, v akom sa sám poškodený podieľal na spôsobení škody, nie je daná zodpovednosť toho, kto za škodu zodpovedá. Rovnako ako u škodcu je potrebné aj u poškodeného brať v úvahu len také konanie, ktoré spĺňa všetky predpoklady zodpovednosti za škodu, t.j. musí byť preukázané, že porušenie poškodeného bolo príčinou (jednou z príčin) vzniku škody (napr. rozsudok NS ČR sp. zn. 25Cdo/2233/1999).

16. Súd prvej inštancie pri úvahe o pomernom rozdelení škody vychádzal z názoru, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalobca ako poškodený vedome podstúpil jazdu vozidlom, ktoré riadila osoba (svedok Barszcz), o ktorej vedel, že požila alkoholické nápoje. Pokiaľ ide o preukázané množstvo požitého alkoholu zo strany vodiča svedka O. N., išlo o strednú opitost', v takom prípade sú vodičské schopnosti značne ovplyvnené požitím alkoholu s prítomnosťou porúch koordinácie a spomalených telesných pohybov, ako aj zníženou pozornosťou. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd s poukazom na § 441 Občianskeho zákonníka určil podiel žalobcu ako poškodeného na vzniknutej škode v rozsahu 40 %. Súd prvej inštancie bol názoru, že spoluzavinenie poškodeného vo výške 50% skôr zodpovedá odlišným skutkovým okolnostiam spočívajúcim napríklad v stave vodiča, ktorý šoféruje motorové vozidlo v stave ťažkej opitosti. Súd taktiež prihliadol k skutočnosti, že žalobca bol v čase

predmetnej dopravnej nehody človek mladý, krátko po dosiahnutí plnoletosti, vysokoškolák, pričom správanie mladých ľudí v jeho veku sa často krát hodnotí ako spontánne, menej obozretné. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie nepochybil, pokiaľ rozhodol o spoluzavinení žalobcu v rozsahu 40%. K určení rozsahu spoluzavinenia žalobcu odvolací súd hodnotil jeho konanie aj z hľadiska ust. § 415 Občianskeho zákonníka, ktoré zakotvuje preventívnu povinnosť počínať si tak, aby sa nikomu neškodilo. Táto povinnosť je vyjadrená slovami, že každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Ide o ochranu života a zdravia, o ochranu majetku, o ochranu prírody a ochranu životného prostredia. Toto ustanovenie upravuje prípad, keď škodu síce spôsobila iná osoba (škodca - zodpovednostný subjekt), ale súčasne bola spôsobená aj zavinením poškodeného. V konaní bolo nesporne preukázané, že žalobca a vodič, ktorý spôsobil predmetnú dopravnú nehodu O. N. sa spoločne zúčastnili oslavy na chate, kde obaja požívali alkoholické nápoje. Vodič, O. N., ktorý bol v danej veci vypočutý ako svedok potvrdil túto skutočnosť, že na predmetnej chate spoločne popíjali alkoholické nápoje a spolu si aj pripili. Pokiaľ žalobca poukazoval najmä na výpoveď svedka O. B. s tým, že tento uviedol, že ľudia na chate sa bavili v dvoch skupinách, žalobca sa bavil v jednej skupine a O. N. v druhej skupine s tým, že svedok na O. N. nevidel známky opitosti a takéto známky nejavil ani na mieste dopravnej nehody, odvolací súd v zhode so záverom súdu prvej inštancie má za to, že z výpovede svedka O. B. nevplynula priamo žalobcom tvrdená skutočnosť, že O. N. na mieste dopravnej nehody nejavil známky opitosti, keď svedok O. B. uviedol, že na mieste nehody neriešil, či má O. N. vypité, keďže boli prioritnejšie veci. Odvolací súd sa tiež stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca mal priamu vedomosť o tom, že vodič motorového vozidla - svedok O. N. bol v čase pred jazdou pod vplyvom alkoholu, keď je potrebné poukázať na hladinu alkoholu v krvi svedka O. N. po dopravnej nehode 0,74 mg/l. Neobstoja preto námietky žalobcu uvádzané v odvolaní, že nebolo preukázané, že žalobca mal priamu vedomosť o tom, že vodič motorového vozidla O. N. bol v čase dopravnej nehody pod vplyvom alkoholu. Ani skutočnosť, že pohnútky, ktoré viedli žalobcu k jazde motorovým vozidlom (hádky s priateľkou) nemôžu v žiadnom prípade znížiť mieru spoluzavinenia žalobcu na vzniku škody. Odvolací súd v súlade s názorom súdu prvej inštancie má za to, že vzhľadom na okolnosti prípadu má žalobca podiel na zavinení škodovej udalosti v rozsahu zodpovedajúcom 40%. Neobstoja ani námietka žalovaného, že žalobca má na zavinení škodovej udalosti podiel v rozsahu zodpovedajúcom minimálne 50%, i keď zásadne podcenenie nebezpečnosti situácie žalobcu sa taktiež a významnou mierou podieľalo na tom, že došlo k jeho závažným poraneniam, rozhodujúcou príčinou škody bolo celkom nezodpovedné konanie vodiča motorového vozidla a bez jeho hrubého porušenia právnych povinností by ku škodnému následku nedošlo. Základnou príčinou vzniku škody teda bolo porušenie dôležitých povinností zo strany vodiča, ktorý riadil osobný automobil v stave stredne ťažkej opitosti a svojím konaním naplnil skutkovú podstatu prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona.

17. Žalobca aj žalovaný v odvolaní taktiež namietali zvýšenie základného bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z., v zmysle ktorého v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50%. Žalobca s akcentom na to, že náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia je náhradou jednorazovou dôvodil, že mu nepochybne patrí zvýšenie náhrady v maximálnom možnom rozsahu o 50%. Žalovaný s poukazom na skutočnosť, že žalobca nie je zo života vyradený v mimoriadnom rozsahu a možnosti jeho spoločenského uplatnenia nezanikli, mal za to, že nie je dôvod na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Ďalej namietal, že obmedzenie možnosti žalobcu uplatniť sa v živote a v spoločnosti vzhľadom na jeho vek bolo zohľadnené v znaleckom posudku, a to na adekvátnej úrovni. Keďže kritérium veku už raz zohľadnené zvýšením bodového ohodnotenia podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z., nemôže byť opätovne dôvodom aj pre mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 citovaného zákona. Domnieval sa taktiež, že existencia spoluzavinenia na strane žalobcu ako poškodeného, vylučuje možnosť domáhať sa mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v intenciách § 5 ods. 5 citovaného zákona.

18. Pokiaľ ide o priznanú sumu 31.424,80 eur žalobcovi z titulu zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z., odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu a na jeho základe správne zistil skutkový stav veci a vec po právnej stránke aj správne posúdil. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní boli preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa umožňujúce zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z.

V tomto ohľade odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožňuje. Súd prvej inštancie postupoval správne i pokiaľ ide o rozsah zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a odvolací súd sa stotožňuje s jeho záverom, že primeraným zvýšením je zvýšenie o 45%. V konaní bolo preukázané, že žalobca bol v dôsledku predmetnej dopravnej nehody uznaný invalidným s tým, že má pokles schopností vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Už táto okolnosť sama o sebe predstavuje dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z. (viď formuláciu použitú o tomto ustanovení „v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity....“). Dôvodom pre zamietnutie žaloby v čase zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, tak ako to v odvolaní žiadal žalovaný, nemôže byť podľa názoru odvolacieho súdu samotná tá skutočnosť, že kritérium veku bolo už raz zohľadnené zvýšením bodového ohodnotenia podľa § 10 ods. 4 zák. č. 437/2004 Z.z. a preto nemôže byť opätovne dôvodom aj pre mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 citovaného zákona. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na to, že súčasná právna úprava za relevantnú okolnosť z hľadiska určenia výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia považuje aj vek poškodeného. Zohľadnenie veku poškodeného predpokladá ust. § 10 ods. 4 veta prvá zákona č. 437/2004 Z.z. To isté hľadisko treba mať bezpochyby na zreteli tiež pri úvahe o opodstatnenosti aplikácie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. Ani námietka žalovaného, že existencia spoluzavinenia na strane žalobcu ako poškodeného vylučuje možnosť domáhať sa mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v intenciách § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. neobstojí. Odvolací súd poukazuje na to, že na zohľadnenie skutočnosti spoluzavinenia sa aplikuje ust. § 441 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. sa vzťahuje len na samotnú výšku náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia a nevzťahuje sa na riešenie otázok týkajúcich sa okolností, za ktorých škoda vznikla. Z tohto dôvodu je zohľadňovanie spoluzavinenia poškodeného pri vylúčení aplikácie ust. § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. neprípustné.

19. Žalobca v odvolaní vytýkal súdu prvej inštancie, že zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 45% je neprimerané, keď podľa názoru žalobcu náhrada sa zvyšuje len úmerne k priznanému bodovému ohodnoteniu, teda pri stanovení maximálnej možnej miery zvýšenia o 50% sa náhrada zvýši len úmerne a primerane počtu bodov hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Ani túto odvolaciu námietku odvolací súd nepovažuje za dôvodnú. Súd prvej inštancie venoval skutkovým a právnym otázkam pre posúdenie splnenia predpokladov priznania zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu náležitú pozornosť, pre účely ich posúdenia vykonal všetko potrebné dokazovanie, zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 191 ods. 1 CSP dospel k správny skutkový záverom, keď na vec aplikoval ustanovenie zákona č. 437/2004 Z.z., ktoré správne vyložil v súlade s konštantnou judikatúrou a ustálenou súdnou praxou. Svoje dôvody vedúce k zamietnutiu žaloby žalobcu titulom zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia ako rozdielu medzi priznaným zvýšením vo výške 45% a žalobcom požadovaným zvýšením 50% náležite odôvodnil, keď dospel k záveru, že zistené okolnosti na strane žalobcu zvýšenie tejto náhrady nad rámec zvýšenia 45% neodôvodňujú. V tomto nároku odvolací súd poukazuje na vyčerpávajúce odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie - body 73 až 75. Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 45% aj podľa názoru odvolacieho súdu dostatočne vystihuje samotnú povahu individuálnych dôvodov, ktoré v danej veci treba považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa a so zreteľom na závažnosť a intenzitu následkov u žalobcu v jeho spoločenskom uplatnení a vo všetkých oblastiach jeho súkromného života, toto zvýšenie treba považovať za primerané.

20. Žalovaný ďalej v odvolaní namietal správnosť postupu znaleckej organizácie pri hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia, z ktorého znaleckého posudku súd pri rozhodovaní o priznaní nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vychádzal. Pokiaľ namietal, že znalecká organizácia v znaleckom posudku nezohľadnila skutočnosť, že hodnotenie zdravia u paraplegika nesmie presiahnuť maximálne zákonom dané bodové ohodnotenie výrazne závažnejšieho zranenia ako utrpel žalobca, a to poúrazovej kvadruplégie a z hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia znaleckou organizáciou je nepochybné, že súčet bodového ohodnotenia prekročil limit o 2367,50 bodov, odvolací súd poukazuje na to, že znalecká organizácia samotnú poúrazovú paraplégiu hodnotila počtom bodov 4322,5, čo je menej ako je maximálne bodové ohodnotenie poúrazovej kvadruplégie, ktorú je možné hodnotiť až počtom bodov 5200. Žalobca tiež namietal, že znalecká organizácia okrem samotnej paraplégie hodnotila aj jej jednotlivé symptómy. Odvolateľ ďalej namietal hodnotenie položiek 316c „Inkontinencia moču“ v počte bodov 300 a položku č. 314 „Inkontinencia stolice“ v počte 900 bodov ako duplicitné a nedôvodné. V tomto smere poukázal na to, že tieto položky nehodnotil v znaleckom posudku

ani znalec MUDr. V. Z., ani znalec MUDr. O. A.. Rovnako za nedôvodné považoval aj hodnotenie položky č. 321a označenej znaleckou organizáciou ako „Komplexná porúrazová porucha sexuálnych funkcií“ v počte bodov 800. Ani tieto odvolacie námietky, ktoré sú totožné s námietkami žalovaného v prvoinštančnom konaní, nepovažoval odvolací súd za dôvodné. V tomto smere odvolací súd v plnom rozsahu poukazuje na podrobné odôvodnenie napadnutého rozsudku v bodoch 70 až 72, s ktorými sa stotožňuje. Súd prvej inštancie mal k dispozícii dva znalecké posudky MUDr. O. A. a MUDr. V. Z. a jeden kontrolný znalecký posudok znaleckej organizácie forensic.sk, Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o.. V odôvodnení svojho rozsudku podrobne uviedol svoje úvahy, prečo pri rozhodovaní vychádzal z kontrolného znaleckého posudku znaleckej organizácie a tieto úvahy považuje odvolací súd za správne. Rozhodujúcou je predovšetkým tá skutočnosť, že na posúdení zdravotného stavu žalobcu sa podieľal tím znalcov, kde je vyšší predpoklad eliminácie možného omylu pri vypracovaní znaleckého posudku. Závery tohto znaleckého posudku sú presvedčivo odôvodnené, bodové ohodnotenie je v súlade so zákonom č. 437/2004 Z.z. Znalecká organizácia sa v kontrolnom znaleckom posudku a následne znalci pri svojom výsluchu pred súdom sa vysporiadali so všetkými námietkami proti doterajším dvom posudkom a zodpovedali na všetky sporné otázky presvedčivo a náležitou argumentáciou, zodpovedajúcou zásadám hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia určených zákonom č. 437/2004 Z.z., preto ani dovolací súd nemá dôvod pochybovať o správnosti záverov kontrolného znaleckého posudku. Preskúmanie záverov znaleckého posudku znaleckou organizáciou je najvyššou formou overenia (ne)správnosti odborných záverov iných znaleckých posudkov a správnosti postupu súdu prvej inštancie, v tomto smere nemožno vytykať arbitrárnosť. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na výsluch znalcov znaleckej organizácie na pojednávaní, ktorí uviedli, že pojem paraplégia nie je syndróm, ale exaktný medicínsky pojem, ktorý sa vzťahuje výlučne k poruche hybnosti končatín. Je preto správne, aby sa položkou označenou ako porúrazová paraplégia hodnotilo len trvalé poškodenie zdravia spočívajúce v poruche hybnosti končatín a aby sa ďalšie trvalé poškodenia zdravia prejavujúce sa iným spôsobom a na iných orgánoch ľudského tela hodnotili osobitne. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia nemá vyjadrovať príčinu vzniku jednotlivých trvalých poškodení zdravia, ale má vyjadrovať prejavy, resp. znaky, ktorými sa trvalé poškodenie zdravia prejavuje u poškodeného a v dôsledku ktorého je poškodený obmedzený v živote, v uspokojovaní jednotlivých životných potrieb a v uplatnení v spoločnosti. Teda pokiaľ poranenie a trvalé poškodenie miechy ako príčina viedlo k vzniku trvalého poškodenia zdravia, ktoré sa u žalobcu prejavuje rôznym spôsobom a na rôznych častiach jeho tela, potom je každý takýto prejav potrebné hodnotiť samostatne. Len tak bude bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia primerane zohľadňovať všetky trvalé následky poškodenia zdravia žalobcu. Pokiaľ sa znalec znaleckej organizácie na pojednávaní vyjadril, že inkontinencia moču a stolice sú symptómy paraplégie, vyjadril len skutočnosť, že ide o sprievodné znaky paraplégie, teda sprievodné znaky ochrnutia dolných končatín. Nejedná sa však o samotný pojmový znak paraplégie, nakoľko táto sa medicínsky pojmovo viaže len k poruche hybností končatín a nie k iným prejavom na tele poškodeného, ktoré ochrnutie hybnosti končatín sprevádzajú. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. je sťaženie spoločenského uplatnenia stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh. V zmysle uvedeného ustanovenia teda sťaženie spoločenského uplatnenia nie je samotné trvalé poškodenie zdravia, ale je to stav ako súhrn prejavov súvisiacich s trvalým poškodením zdravia, v dôsledku ktorých je obmedzené uspokojovanie životných a spoločenských potrieb alebo plnenie spoločenských úloh zo strany poškodeného. Následne aj samotným hodnotením sťaženia spoločenského uplatnenia sa nemá hodnotiť poškodenie zdravia ako také, ale majú sa hodnotiť všetky prejavy tohto poškodenia zdravia, ktoré majú následne vplyv na obmedzenie, či stratu spoločenského uplatnenia poškodeného. Aj z tohto pohľadu je teda zrejmé, že pri hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia sa musia hodnotiť všetky prejavy a tieto jednotlivé prejavy nemôžu byť účelovo zlučované len s cieľom minimalizovať výšku odškodnenia. Pokiaľ znalci jednoznačne uviedli, že paraplégia ako medicínsky pojem sa viaže prísne k poruche hybnosti končatín (bez ohľadu, aké ďalšie príznaky túto poruchu sprevádzajú), potom sa položkou porúrazová paraplégia môže hodnotiť len samotná strata hybnosti dolných končatín a ostatné prejavy je potrebné hodnotiť osobitne.

21. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej výrokovej časti I., III. a IV. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

22. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, vzhľadom na ich čiastočný úspech v odvolacom konaní.

23. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).